

Uitgebreid programma

TRADITIE: VUUR DOORGEVEN
VERHALEN VAN GODS GROTE DADEN
BĒT DRĀSHĀ-Oosters christelijk Leerhuis 2016

“Tradition is the living faith of the dead,
traditionalism is the dead faith of the living.
Tradition lives in conversation with the past,
while remembering where we are and when we are
and that it is **we** who have to decide.”

[Jaroslav PELIKAN, *Luthers later Orthodox theolog*, VS † 2006]

I Donderdagavond 29 september 2016,
‘En Hij zag dat het goed was’ (Genesis): «SCHEPPING EN BELOFTE».

1. BIJBEL:

♦ **Gen 1: 26-28, Schepping van de mens naar Gods beeld.**

+ **OOSTERSE TRADITIE:**

♦ BASILIUS DE GROTE, bisschop van Caesarea (gest. 379), *Homilie X op het Hexaëméron* (Zesdagenwerk), **De mens: Gods beeld en gelijkenis**. [Hexaëm. Hom X: 3. 16-17]
(= GREGORIUS VAN NYSSA (335-394), *Homilie I op de schepping van de mens*).

2. BIJBEL:

♦ **Gen 3, De boom der kennis van goed en kwaad, de zondeval.**

+ **OOSTERSE TRADITIE:**

♦ *Brief aan Diognetus* (± 190 nC), **De boom der kennis en ’s mensen ongehoorzaamheid** [Ep. ad Diogn. 11:3-7; 12: 1-8].

PROLEGOMENA¹ (Wat voorafgezegd wordt): BIJBEL:

♦ **Gen 1:1-13, Schepping t/m de ‘derde dag’** (eerste oudtestamentische lezing Byzantijnse Paasvespers).

Overige leessuggesties:

♦ *Daniël 3: 19-100* (= incl. Griekse tekst O.T.) & *Ps 103* & *Ps 148*: Bijbelse lofliederen op de Schepping.

+ **OOSTERSE TRADITIE: Hoe lezen de kerkvaders Genesis 1 ?**

♦ ORIGENES, *De Basis, Plaatsen in de Schrift die letterlijk gezien onmogelijk zijn* [*Peri Archôn* IV 3.1].

♦ EFREM DE SYRIËR, *Uitleg van Genesis, Scheppingsverhaal: overdrachtelijk noch figuurlijk* [Comm. Gen. I (laatste deel van blad 8)]

¹ NB Blauw = achtergrondteksten, voor thuis of facultatief tijdens bijeenkomsten

OVERIG: BIJBEL:

- ◆ *Rom 6* (m.n. 18-23): **Nieuwe Schepping in Christus**, kwaad en zonde overwonnen.

+ **OOSTERSE TRADITIE:**

- ◆ *Brief van Barnabas* (± 130 nC), ‘**De nieuwe schepping**’ [Ep. Barn. 5: 1-8; 6: 11-16].

NB ACHTERGRONDINFORMATIE

- ◆ Leo VAN LEIJSEN, ‘Het groene patriarchaat. Orthodoxie en ecologie bij patriarch Bartholomeos I’, *TussenRuimte* 2016-2, pp 18-21. (Een korte impressie van Orthodoxe theologie en inzet inzake het behoud van de Schepping.)

II Donderdagavond **13 oktober**,

‘*Gods eer: de mens die leeft!*’ (Irenaeus) «MENSWORDING»

1. BIJBEL:

- ◆ *Deut 5: 22-33* (2x: Hebreeuwse én Griekse tekstversie), ‘**God zal spreken tot de mens, en deze zal leven**’ [LXX-Deut 5: 24b].

+ **OOSTERSE TRADITIE:**

- ◆ IRENAEUS VAN LYON (gest. ± 202), *Tegen de heresieën*, **Gods glorie is de levende mens**, [Adv. Haer.IV, 20: 5-8].
- ◆ AMBROSIUS VAN MILAAN, Verhandeling ‘*Over de dood van een broer*’, **Wat is leven?** [Tract. De excessu Fratris II: 89-93].

2. BIJBEL:

- ◆ *Joh 1: 1-18*, **Johannes-proloog**. ‘In den beginne was het Woord...’

+ **OOSTERSE TRADITIE:**

- ◆ ORIGENES, *De Basis*, **De menswording van Christus** [*Peri Archôn* II 6.1].
- ◆ ATHANASIUS DE GROTE, bisschop van Alexandrië (gest. 373), *Over de vleeswording van het Woord* [De incarnatione 8, 56 (gedeeltelijk), 57].

III Donderdagavond **3 november**,

‘*Waarom...?*’ (Ps 22): «LIJDEN EN DOOD»

1. BIJBEL:

- ◆ *Gen 22: 1-19*.

+ **OOSTERSE TRADITIE:**

- ◆ CYRILLUS VAN ALEXANDRIË, *Schone beschouwingen over Genesis 2*, § 2: **Over Abraham en Isaak**.

2. BIJBEL:

- ◆ *Luk 22: 39-23: 43*, **Lijdensverhaal**.

Overige leessuggesties:

- ◆ *Psalm 22*, ‘Waarom hebt U mij verlaten?’

+ OOSTERSE TRADITIE:

- ◆ IGNATIUS VAN ANTIOCHIË (*halverwege 1^e eeuw- gest. c. 110-117), *Brief aan de Romeinen*. **Tarwe van God, navolger van Christus' lijden** [IgnRom 4-6, 7:3].
- ◆ EFREM DE SYRIËR, *Hymne over de Kruisiging VIII*, 1-6, 8, 10-16.

IV Donderdagavond 24 november,

'De dag die geen avond kent' (Byzantijnse liturgie):. «OPSTANDING»

1. BIJBEL:

- ◆ *Rom* 6: 3-11

Overige leessuggesties:

- ◆ 1 Kor 15: 12-58; 1 Tess 4: 13-18; 2 Tess 2: 1-12

+ OOSTERSE TRADITIE:

- ◆ CYRILLUS VAN JERUZALEM (c. 315-386 nC), *Mystagogische katechese II: 1-5, De Doop, 'En eikoni...'*, **Naar het beeld begraven en opgestaan met Christus.**

2. BIJBEL:

Joh 12: 23-25, 'Als de graankorrel niet sterft...'

+ OOSTERSE TRADITIE:

- ◆ TERTULLIANUS (gest.na 202), *Verhandeling over de verrijzenis van het vlees* 12:1-9, **Al het geschapene komt weer tot leven.**

FACULTATIEF: BIJBEL:

- ◆ *Ex* 14.

+ OOSTERSE TRADITIE:

- ◆ ORIGENES, *Vijfde Homilie op Exodus V: 5, Doortocht en Doop, aan dood en kwaad ontsnapt* [HomEx V: 5].

V Donderdagavond 8 december,

'Zie, Ik maak alles nieuw' (Apocalyps) « DE JONGSTE DAG »

1. BIJBEL:

- ◆ *Mt* 25 : 31-46.

+ OOSTERSE TRADITIE:

- ◆ ANONYMUS, '*Laatste Oordeel*' (c. 1500), icoon in Grieks-katholieke kerk van Lukov-Venécia (Oost-Slowakije) en
- ◆ NEMETALLAH HOVSEP (= wsch. NE`MEH AL-MUSSAWWIR, Grieks-orthodox iconograaf), '*Laatste Oordeel*' (1703), icoon uit de School van Aleppo, (hing) in de Armeens-apostolische kathedraal van de Veertig Martelaren van Sebaste te Aleppo in Syrië (kerk is verwoest in burgeroorlog).

NB ACHTERGRONDINFORMATIE:

- ◆ Victoria VAN AALST/Annette RIJTMAN,
- 'Het Laatste Oordeel I. Een tocht kriskras door de Bijbel aan de hand van een icoon', *Pokrof. Oosterse christenen, kerken en culturen* 62 (2015) 13-16;
Op internet: http://www.oecumene.nl/files/Books/Pokrof/Pokrof_2015_1/index.html#12

- 'Het Laatste Oordeel II. Zijn overwegend duistere kant', *Pokrof* 62 (2015) 2, pp 16-19. (Met name dit laatste artikel.)

Op internet: http://www.oecumene.nl/files/Books/Pokrof/Pokrof_2015_2/index.html#16

♦ Pamela CHRABIEH, *Dialogue through Religious Arts. The Case of Syrian Aleppo Icons* (summary), site American University of Dubai:

http://www.aud.edu/news_events/en/view/1216/current_upcoming/visual-cultures-forum-dialogue-through-religious-arts [geraadpleegd 6 juli 2016].

♦ Leo VAN LEIJSEN, 'Syrië: Land van iconen, land van iconoclasme', *Eikonikon. Nieuws rond iconen*, 131 (2016) pp 15-19.

♦ Kees DEN BIEZEN, 'De onweerstaanbare liefde van God. Twee Syrische kerkvaders over de universele liefde in Christus' (Dossier De Jongste Dag), *De Kovel. Monastiek tijdschrift voor Vlaanderen en Nederland* 44 (november 2015) pp 22-34. (Een boeiend en inspirerend artikel over Efrem de Syriër en Isaak de Syriër en hun spirituele visie op de alverzoening [apokatastasis]).

Op internet: http://www.dekovel.org/archief/artikels/De_Kovel_40_Biesen.pdf

2. BIJBEL:

♦ *Openbaring* 20:11 – 21:5, 'Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.'

+ OOSTERSE TRADITIE:

♦ JOHANNES VAN APAMEA (tussen 350 en 450 nC), *Twee verhandelingen (II en III) over het Christusmysterie*, **Eschatologie = mystiek hier en nu?**

EXTRA ACTIVITEIT

Zondagmiddag 13 november, 13.00 uur

Kerkbezoek

GODDELIJKE LITURGIE o.l.v. vader Basilios Khamis, rector:

♦ ANTIOCHEENS-ORTHODOXE KERK IN NEDERLAND

Moeder van God Parochie

(gebouw: *r.k. Sint-Ansfriduskerk*)

Jacob Catslaan 28

3818 WK – Amersfoort